Mokřady z.s. - zkušenosti neziskové organizace s ochranou přírody (nejen) na Vysočině

Jan Dvořák

září 2021

Základní údaje

- ochrana a management nechráněných menších území převážně mokřadů
- aktivně pomáhat zlepšit stav české krajiny
- založení 2011
- sídlo Jihlava, působení převážně v Kraji Vysočina
- cca 20 členů
- 50 lokalit
- www.mokrady.wbs.cz

Přehled prováděných činností

Praktická činnost

- **budování a obnova tůní**
- kosení
- prořezávka náletových dřevin
- obnova a údržba rybníků
- biologické průzkumy
- spolupráce s offroad skupinou
- záchranné transfery

Osvětová činnost

- terénní exkurze s ukázkami zvířat
- přednášky a prezentace

Přehled lokalit

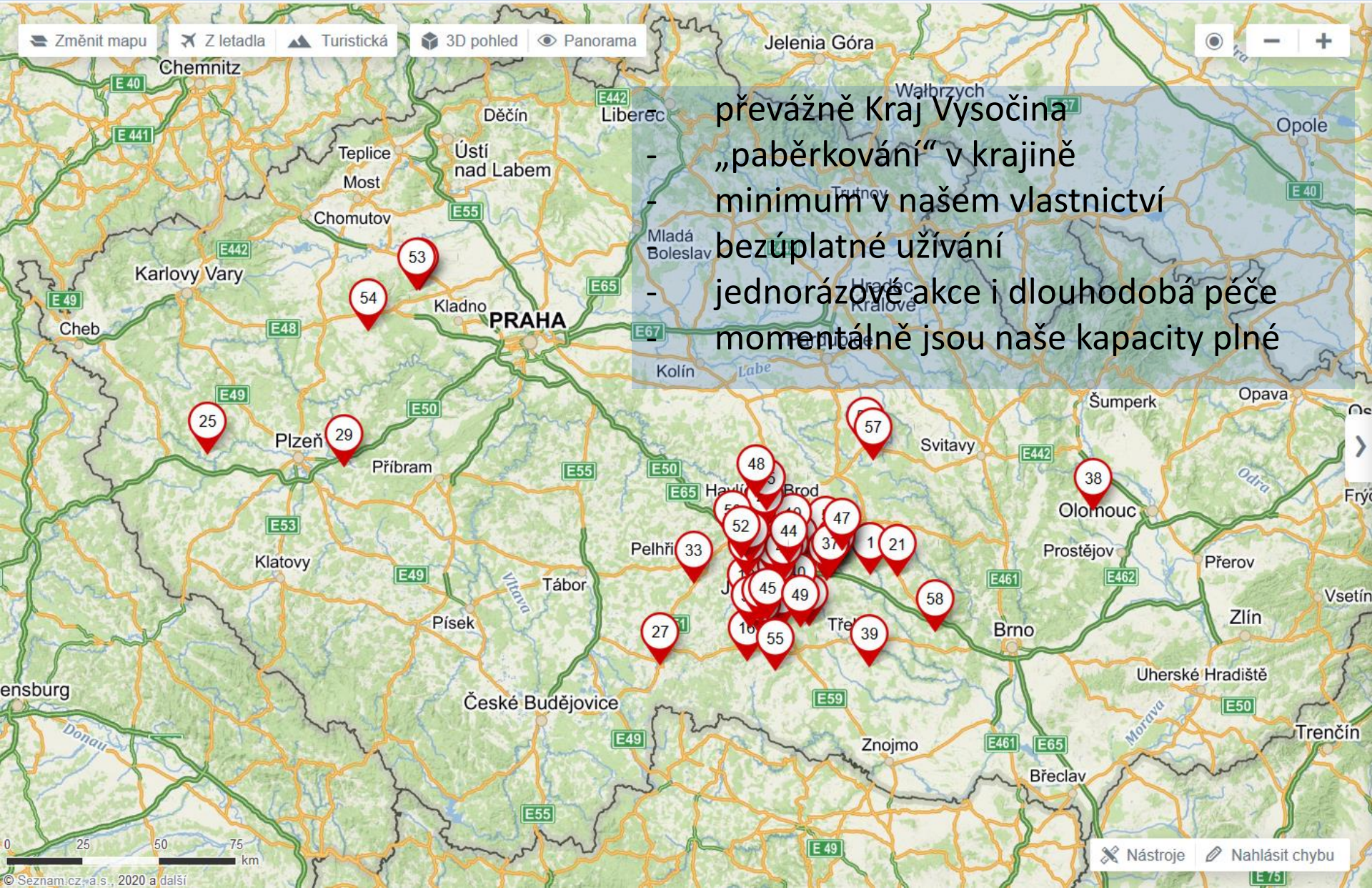

převážně Kraj Vysočina

- „paběrkování“ v krajině
- minimum v našem vlastnictví
- bezúplatné užívání
- jednorázové akce i dlouhodobá péče
- momentálně jsou naše kapacity plné

Roční cyklus činností

zima:
administrace, obhlídky terénu

jaro:
biologické průzkumy
terénní exkurze

léto:
kosení, biologické průzkumy

podzim:
bagrování, prořezávky, výlovy

Činnosti – terénní obhlídky

- hospodářsky nevyužitelné pozemky
- zhodnocení lokality
- představa vlastníka
- prvotní návrh
- časový plán
- neexistuje univerzální přístup, každá lokalita je specifická!

Činnosti – terénní obhlídky

Činnosti – návrhy opatření

Činnosti – návrhy opatření

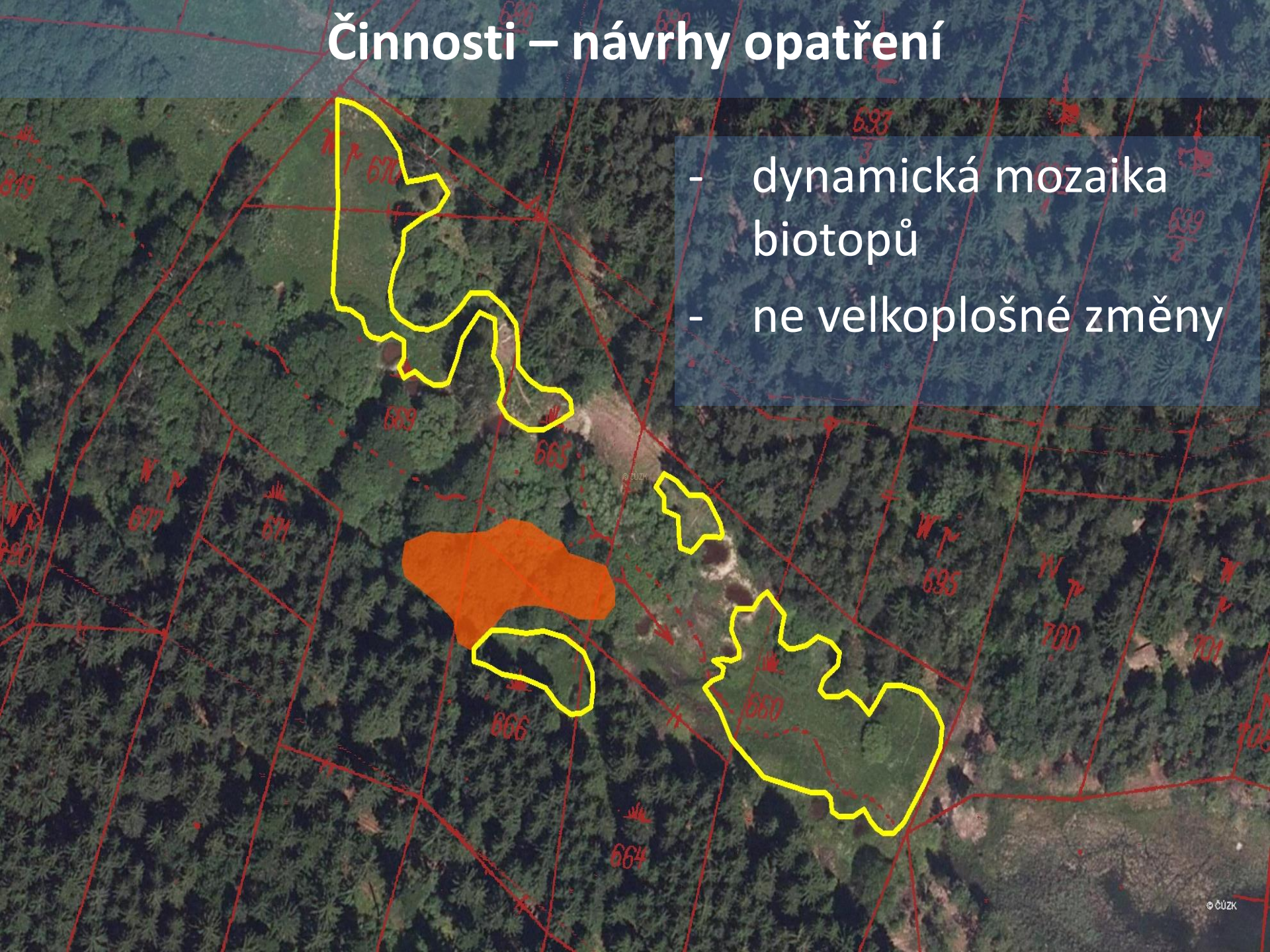

- dynamická mozaika biotopů
- ne velkoplošné změny

Činnosti – biologické průzkumy

- zjistit aktuální biologickou hodnotu lokality
- návrh opatření pro podporu stávajících druhů
- zhodnocení vývoje lokality v čase
- omezené finanční zdroje a množství specialistů

Činnosti – strojní budování a obnova tůní

prosinec 2017
prosinec 2017
březen 2019
březen 2019

září 2018

říjen 2017

listopad 2018

leden 2018

březen 2019

říjen 2018

Činnosti – odstraňování meliorací

Činnosti – ruční budování a obnova tůní

Činnosti – strhávání drnu

Činnosti – strhávání drnu

Činnosti – kosení

- mozaiková seč
- ukládání travní hmoty na degradovaná místa a ponechání k rozkladu = úkrytová příležitost, životní prostor, ne odpad!

Činnosti – kosení

Činnosti – prořezávka dřevin

- prosvětlení lokality = podpora světlomilných druhů
- uvolnění místa pro další typy biotopů- tůně, luční porosty

Činnosti – prořezávky dřevin

- ukládání dřevní hmoty na degradovaná místa a ponechání k rozkladu = úkrytová příležitost, životní prostor, ne odpad!

Činnosti – záchranné transfery

- odchyt obojživelníků při jarních migracích
- osvětová činnost

Činnosti – extenzivní obhospodařování rybníků

- - primární význam péče je podpora biodiverzity
- oprava nádrží

Činnosti – letnění/zimnění rybníků

- vysušení a prokysličení dna = podpora uvolnění a odstraňování nadbytku živin = zlepšení kvality vody a podpora biodiverzity

Činnosti – letnění rybníků

Administrativa

Nedílná součást ochrany přírody

Městské úřady (Odbor životního prostředí, Stavební odbor, Vodohospodářský …)
Ministerstvo životního prostředí
Agentura ochrany přírody a krajiny
Správy chráněných krajinných oblastí
Správce toku - povodí Moravy, Vltavy…
Obce (prořezávka dřevin)
Kraje
Inženýrské sítě

Co úřad to jiný přístup!

Financování

MŽP – **Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny (POPFK)**
MŽP – **Program péče o krajinu (PPK)**
ČSOP – rozvoj pozemkových spolků
ČSOP – Ochrana biodiverzity
ČSOP – místo pro přírodu
Kraj Vysočina, Magistrát města Jihlava
soukromí dárci (osoby, firmy; ne dárcovské SMSky)

Ne Operační programy

Řada akcí a opatření zdarma bez finanční podpory

Činnosti – osvětové terénní exkurze pro děti i dospělé

- „Investice“ do budoucna
- význam mokřadů
- jak pečovat o mokřady, význam konkrétních opatření

Činnosti – osvětové terénní exkurze pro děti i dospělé

Činnosti – batrachologické semináře

Činnosti – terénní exkurze s gymnáziem

Činnosti – propagace naší činnosti

Činnosti – informační panely a zpřístupnění lokalit

Činnosti – spolupráce s offroad skupinou

- tři lokality
- kosení a kácení za účelem pojezdu a zpřístupnění pro veřejnost
- narušení půdního krytu
- obnova tůní
- jemnozrnná mozaika biotopů
- vhodné načasování a intenzita pojezdů!
- samofinancování
- nepodporujeme nelegální jízdy v přírodě!

Děkuji za pozornost